

بیتا مشایخی

حسابرسی داخلی

دکتر بیتا مشایخی

دکتر ساسان مهران

اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران

زمستان ۱۳۹۵

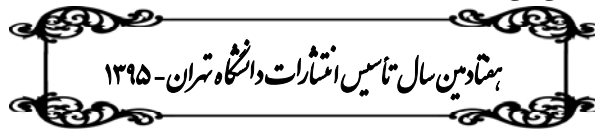

شماره مسلسل ۹۰۳۲

شماره انتشار ۳۸۱۰

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	: مشایخی، بیتا، ۱۳۵۳-
عنوان و نام پدیدآور	: حسابرسی داخلی / بیتا مشایخی، ساسان مهرانی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ل، ۳۰۹ ص.: مصور، جدول، نمودار.
فروست	: انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۸۱۰.
شابک	: 978-964-03-7017-9
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: حسابرسی داخلی
شناسه افزوده	: مهرانی، ساسان، ۱۳۴۵-
شناسه افزوده	: دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات
رده‌بندی کنگره	: HF ۵۶۶۸/۲۵/م۵ ۱۳۹۵
رده‌بندی دیویی	: ۶۵۷/۴۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۰۳۹۵۱

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود و تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

ISBN:978-964-03-7017-9

9 789640 370179

عنوان: حسابرسی داخلی
تألیف: دکتر بیتا مشایخی - دکتر ساسان مهرانی
نوبت چاپ: اول
تاریخ انتشار: ۱۳۹۵
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلفان است»

بها: ۲۰۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

پیش‌گفتار

جدایی مالکیت از مدیریت در شرکت‌ها به دلیل رشد و تغییر روزافزون انواع کسب‌وکارها و در پی آن، رشد انواع شرکت‌ها، مشکل چون هزینه‌های گزاف نمایندگی را به دنبال داشته است. در چنین وضعیتی، راهکارها و ابزارهایی که به کارگیری آن‌ها موجب تعدیل تضاد منافع به وجود آمده میان مالکان و مدیران و کاهش مشکلات و هزینه‌های نمایندگی شود، اهمیت ویژه‌ای دارند. از میان این ابزارها، راهبری شرکتی و سازوکارهای آن در جامعه نمود گسترده‌ای یافته و در کانون توجه افشار مختلفی چون خبرگان و تصمیم‌گیرندگان مالی و اقتصادی قرار گرفته است. تحولات اخیر راهبری شرکتی، مستلزم ساختار اثربخش راهبری شرکتی است که بر پایه هیئت‌مدیره هوشیار، مدیریت کوشا، لایق و خوش‌اخلاق، حسابرس مستقل قابل اعتماد و حسابرسی داخلی اثربخش بنا شده باشد. فعالیت حسابرسی داخلی به منزله عنصر تمام‌عیار راهبری شرکتی، باید در رابطه با تمام فعالیت‌های شرکت (شامل مدیریت ریسک، کنترل‌های داخلی، گزارشگری مالی و سایر کارکردهای راهبری شرکتی)، خدمات مشاوره‌ای مستقل و اطمینان‌بخش فراهم آورد.

سازمان بورس و اوراق بهادار با ابلاغ دستورالعمل کنترل‌های داخلی و به دنبال آن انتشار دستورالعمل پیشنهادی راهبری شرکتی در سال ۱۳۹۱، مهر تأییدی بر اهمیت موضوع راهبری شرکتی و سازوکارهای آن در کشورمان بود. از آنجا که اهمیت کمیته حسابرسی هیئت‌مدیره به عنوان یکی از سازوکارهای بسیار مهم راهبری شرکتی بر کسی پوشیده نیست، توجه به حسابرسی داخلی به منزله بازوی اجرایی این کمیته انکارناپذیر است. انتشار منشور نمونه کمیته حسابرسی و منشور نمونه فعالیت حسابرسی داخلی توسط سازمان بورس و اوراق بهادار برای شرکت‌های بورسی و فرابورسی (۱۳۹۱) نیز، لزوم این توجه را نمایان‌تر ساخت. بدین ترتیب تلاش برای ارتقای کیفیت حسابرسی داخلی در شرکت‌ها و به خصوص شرکت‌های بورسی و فرابورسی، اجتناب‌ناپذیر است. بدیهی است نگارش کتاب‌هایی در زمینه حسابرسی داخلی کمک شایانی در این خصوص خواهد کرد. این مجموعه کتاب‌ها زمانی بسیار تأثیرگذار خواهند بود که علاوه بر آموزش درست حسابرسان داخلی، بتوانند به درستی ذهنیت مدیران را

نسبت به حسابرسی داخلی و نقش ارزش‌آفرین آن را در سازمان‌ها بهبود بخشند و این کتاب در پی تحقق این هدف است. تجربه نگارندگان این کتاب پس از سال‌ها خدمت در حرفه حسابداری، حسابرس مستقل، حسابرس داخلی، مدیر مالی، عضو کمیته حسابرسی و مشاور مدیر شرکت‌ها و سازمان‌های مختلف، در کنار سابقه تدریس در دانشگاه‌های معتبر و به‌ویژه دانشگاه تهران، تأثیر شایان توجهی در مطالب کاربردی، علمی و به‌روز کتاب دارد. نگارندگان امیدوارند این مهم از طریق مطالبی که در فصول مختلف کتاب (به شرح زیر) نگاشته شده است، تحقق یابد. این کتاب مجموعه‌ای متشکل از مفاهیم و ساختارهای حسابرسی داخلی است و مخاطبان اصلی آن، در وهله اول افرادی هستند که قصد دارند در حرفه حسابرسی داخلی مشغول به فعالیت شوند و نیاز دارند با ابعاد مختلف این حرفه هم به لحاظ نظری و هم عملی آشنا شوند. مخاطبان بعدی، مدیرانی هستند که در قالب عضو هیئت‌مدیره یا مدیر اجرایی سازمان، تمایل دارند از چگونگی کمک فعالیت حسابرسی داخلی در انجام وظایفشان به‌درستی آگاه شوند.

فصل اول این کتاب با عنوان «مقدمه‌ای بر حسابرسی داخلی»، پس از تعریف حسابرسی داخلی و مثال ساده‌ای از فعالیت حسابرس داخلی در سازمان، روند توسعه حسابرسی داخلی و مفهوم کنترل‌های داخلی در سازمان‌ها و کسب‌وکارهای امروز را تشریح می‌کند. در این فصل، مهم‌ترین نهاد حرفه‌ای حسابرسی داخلی که مرجعی در سراسر دنیا به‌شمار می‌رود، یعنی انجمن حسابرسان داخلی (IIA) و ساختار آن معرفی می‌شود. از آنجا که مفهوم حسابرسی داخلی، در چارچوب راهبری شرکتی معنادار می‌شود و در چارچوب یادشده رشد درست و منطقی خود را بازمی‌یابد، در فصل دوم این کتاب با عنوان «راهبری شرکتی» این مفهوم معرفی خواهد شد. در راستای تأمین این هدف، ساختار راهبری شرکتی شامل اصول، وظایف و مکانیک‌های راهبری شرکت ارائه می‌شود. مطالب این فصل با معرفی مشارکت‌کنندگان نظام راهبری شرکتی از جمله سهامداران، هیئت‌مدیره و کمیته‌های آن و بحث و تحلیل نقش حسابرسی داخلی به‌عنوان یکی از مشارکت‌کنندگان اصلی این نظام پایان می‌یابد. فصل سوم کتاب با عنوان «مدیریت ریسک» به همین مبحث اختصاص دارد. آشنایی با مفهوم ریسک، شناخت و مستندسازی آن در فرایندهای تجاری، هدف نخست این فصل است. همچنین افزون‌بر معرفی فرایند مدیریت ریسک، مدیریت ریسک بنگاه از دیدگاه کوزو تشریح شده و در ادامه نقش مدیریت اجرایی ارشد، هیئت‌مدیره و حسابرسان داخلی در مدیریت ریسک بیان می‌شود. فصل چهارم این کتاب با عنوان «کنترل‌های داخلی» به بحث درباره چارچوب کنترل‌های داخلی از دیدگاه‌های مختلف (کوزو، کوکو و کوبیت) اختصاص دارد. در ادامه این فصل به نقش‌آفرینان سازمان در کنترل‌های داخلی و مسئولیت و وظایف هر یک به‌طور جداگانه پرداخته می‌شود. انواع کنترل‌ها و سازوکارهای

کنترلی متداول و موضوع رعایت الزامات کنترل‌های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی، موضوع مهم دیگری است که در فصل چهارم کتاب مطرح شده است.

فصل پنجم کتاب با عنوان «نقش و جایگاه سازمانی حسابرسی داخلی» ضمن معرفی منشور فعالیت حسابرسی داخلی و انواع خدمات حسابرسی داخلی، به نقش آن از دید راهبری در سازمان می‌پردازد. این فصل مطالب بیشتری در خصوص استقلال در حسابرسی داخلی، ویژگی‌های حسابرس داخلی و مفهوم اخلاق در این حوزه ارائه می‌دهد. در فصل ششم کتاب با عنوان «برنامه سالانه و برنامه‌ریزی کار حسابرسی داخلی»، ابتدا برنامه جامع سالانه حسابرسی داخلی معرفی شده و رویکرد برنامه‌ریزی مبتنی بر ریسک در حسابرسی داخلی مطرح می‌شود. موضوع تعیین واحد حسابرسی، نقشه راه اطمینان‌بخشی و بودجه در حسابرسی داخلی، از جمله مطالبی است که در فصل ششم مطرح می‌شود. در بخش دوم این فصل، درباره برنامه‌ریزی کار حسابرسی داخلی با توجه به ریسک‌های کلیدی مرتبط با آن کار توضیحاتی داده شده است. موضوعاتی همچون نقشه فرایند، روش‌های تحلیل، تحلیل داده‌ها و ارزیابی ریسک‌های حاکم بر کار حسابرسی داخلی، مطالب دیگری هستند که در این فصل گنجانده شده‌اند. پس از آشنایی با برنامه‌ریزی در حسابرسی داخلی که نخستین و مهم‌ترین مرحله از حسابرسی داخلی است، فصل هفتم به اجرای حسابرسی داخلی به‌عنوان دومین مرحله اختصاص یافته است. موضوع شواهد حسابرسی داخلی و انواع آن، روش‌های جمع‌آوری شواهد شامل مصاحبه و تحلیل شواهد جمع‌آوری شده، از جمله مباحث مهمی است که در این فصل مطرح می‌شود. مبحث یافته‌های حسابرسی داخلی نیز موضوع مهم دیگری است که در فصل هفتم بیان خواهد شد. «گزارشگری و انتقال نتایج» سومین و آخرین مرحله مهم حسابرسی داخلی است که تشریح این مرحله موضوع اصلی فصل هشتم کتاب را با همین عنوان شکل می‌دهد. در این فصل مفهوم اطلاع‌رسانی نتایج کار حسابرسی داخلی و چگونگی تأثیرگذاری آن مطرح می‌شود. کیفیت گزارشگری نتایج کار حسابرسی داخلی، مفهوم مهم بعدی است که در این فصل به آن پرداخته شده است. فرایند پیگیری به‌عنوان یکی از بااهمیت‌ترین فرایندهای حسابرسی داخلی، در این فصل مطرح می‌شود. مکاتبه‌های مدیریت برای پذیرش ریسک مطلب مهم بعدی است که در این فصل می‌آید. در پایان کتاب نیز، چهار پیوست ارائه شده است و به مواردی همچون دستورالعمل‌های مرتبط با بورس و اوراق بهادار اختصاص دارند که در متن کتاب بارها به آن‌ها اشاره می‌شود.

در اینجا بر خود لازم می‌دانیم از آقایان وحید منتی و حمیدرضا گنجی، دانشجویان دکتری حسابداری دانشگاه تهران و مدیران حسابرسی داخلی که زحمت بازخوانی کتاب را متقبل شدند، صمیمانه قدردانی کنیم. همچنین از خانم آسیه کسایی که تایپ کتاب را بر عهده داشتند، تشکر می‌کنیم. علاوه بر این، از سرکار خانم نائینی که دلسوزانه و دقیق، ویراستاری و صفحه‌بندی کتاب را

انجام دادند، سپاسگزاریم. امیدواریم مطالب این کتاب کمکی به افزایش دانش حسابرسی داخلی در سطح شرکت‌های ایرانی و به‌ویژه شرکت‌های فعال در بازار سرمایه کشور باشد و گامی هرچند کوتاه در جهت ارتقای کیفیت اطلاعات، شفافیت و پاسخگویی در این بازار بردارد. بزرگوارانی که کتاب را مطالعه کرده‌اند می‌توانند در راستای ارتقای کیفیت کتاب نظرهای اصلاحی خود را از طریق آدرس ایمیل mashaykhi@ut.ac.ir اعلام کنند.

بیتا مشایخی
ساسان مهرانی
اعضای هیئت دانشگاه تهران

تیرماه ۱۳۹۵

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
	پیش‌گفتار
۱.....	فصل اول: مقدمه‌ای بر حسابرسی داخلی.....
۳.....	مقدمه.....
۴.....	تعریف حسابرسی داخلی.....
۶.....	حسابرسی داخلی به زبان ساده.....
۹.....	مثال ساده‌ای از عملکرد حسابرس داخلی.....
۱۱.....	روند توسعه حسابرسی داخلی.....
۱۱.....	گسترش حسابرسی مستقل.....
۱۴.....	خروج حسابرسی داخلی از حوزه حسابداری و مالی.....
۱۵.....	مسائل جاری حسابرسی داخلی.....
۱۷.....	چارچوب مطالب این کتاب.....
۲۰.....	خلاصه فصل اول.....
۲۱.....	کلیدواژه‌های فصل اول.....
۲۱.....	پرسش‌های فصل اول.....
۲۱.....	پیوست ۱: انجمن حساب‌رسان داخلی (IIA).....
۲۳.....	معرفی انجمن.....
۲۴.....	ساختار سازمانی انجمن حساب‌رسان داخلی.....
۲۴.....	رهنمود حرفه‌ای.....
۲۵.....	گواهی‌نامه‌های حرفه‌ای.....
۲۵.....	خدمات آموزشی و تحقیقاتی.....
۲۵.....	پیوست ۲: انجمن حساب‌رسان داخلی ایران.....
۲۷.....	معرفی انجمن.....
۲۹.....	منابع فصل اول.....
۳۱.....	فصل دوم: راهبری شرکتی.....

۳۳مقدمه
۳۴ساختار راهبری شرکتی
۳۵الف) اصول راهبری شرکتی
۳۶ب) وظایف راهبری شرکتی
۳۶پ) سازوکارهای راهبری شرکتی
۳۷مشارکت کنندگان در راهبری شرکتی
۳۷الف) سهامداران
۳۸ب) هیئت مدیره
۳۹پ) کمیته‌های هیئت مدیره
۴۱ت) مدیریت اجرایی
۴۱ث) قوانین و مقررات
۴۲ج) سازمان بورس و اوراق بهادار
۴۲چ) مشاوران حقوقی و وکلا
۴۳ح) تحلیل‌گران مالی و مشاوران سرمایه‌گذاری
۴۴خ) سایر مشارکت کنندگان
۴۵اصلاحات راهبری شرکتی
۴۶قانون ساربنز- آکسلی سال ۲۰۰۲
۴۷راهبری شرکتی در ایران
۴۹حسابرسی داخلی و راهبری شرکتی
۵۲خلاصه فصل دوم
۵۳کلیدواژه‌های فصل دوم
۵۳پرسش‌های فصل دوم
۵۴منابع فصل دوم
۵۵ فصل سوم: مدیریت ریسک
۵۷مقدمه
۵۷آشنایی با مفهوم ریسک
۵۹ریسک در فرایندهای تجاری
۶۰شناخت و مستند کردن فرایندهای تجاری
۶۴ریسک‌های تجاری
۶۶فرایند مدیریت ریسک
۶۸مدیریت ریسک واحد تجاری از دیدگاه کوزو

اهداف سازمان	۶۹
عناصر و مؤلفه‌های مدیریت ریسک	۷۰
ساختار تجاری سازمان	۷۴
مسئولیت مدیریت ریسک واحد تجاری با کیست؟	۷۵
نقش مدیریت اجرایی ارشد در مدیریت ریسک	۷۵
نقش هیئت‌مدیره در مدیریت ریسک	۷۶
نقش حسابرسان داخلی در مدیریت ریسک	۷۷
نقش مدیریت ریسک در فعالیتهای حسابرسی داخلی	۸۰
خلاصه فصل سوم	۸۲
کلیدواژه‌های فصل سوم	۸۲
پرسش‌های فصل سوم	۸۳
منابع فصل سوم	۸۳
فصل چهارم: کنترل‌های داخلی	۸۵
مقدمه	۸۷
اهمیت کنترل‌های داخلی در سازمان	۸۸
چارچوب کنترل‌های داخلی	۹۰
چارچوب کنترل‌های داخلی کوزو	۹۰
چارچوب کنترل‌های داخلی کوکو (Coco)	۹۸
چارچوب کنترل‌های داخلی کوبیت (Cobit)	۱۰۱
نقش‌آفرینان سازمان در کنترل‌های داخلی	۱۰۵
الف) نقش و مسئولیتهای هیئت‌مدیره در کنترل‌های داخلی	۱۰۵
ب) مسئولیت مدیریت ارشد در کنترل‌های داخلی	۱۰۹
ج) مسئولیت حسابرسان داخلی در کنترل‌های داخلی	۱۱۰
د) مسئولیت حسابرسان مستقل در کنترل‌های داخلی	۱۱۱
سازوکارهای کنترلی	۱۱۲
انواع کنترل‌ها	۱۱۳
سازوکارهای کنترلی متداول	۱۱۴
رعایت الزامات کنترل‌های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی	۱۱۶
شایستگی کنترل‌ها	۱۲۱
محدودیت کنترل‌های داخلی	۱۲۲
آیا کنترل‌های داخلی درمان کاملی برای خطاست؟	۱۲۴

آموزش و افزایش آگاهی کارکنان درباره کنترل‌های داخلی.....	۱۲۵
خلاصه فصل چهارم.....	۱۲۵
کلیدواژه‌های فصل چهارم.....	۱۲۶
پرسش‌های فصل چهارم.....	۱۲۶
منابع فصل چهارم.....	۱۲۷
فصل پنجم: نقش و جایگاه سازمانی حسابرسی داخلی.....	۱۲۹
مقدمه.....	۱۳۱
نقش حسابرسی داخلی در سازمان.....	۱۳۲
نقش حسابرسی داخلی از دیدگاه راهبری.....	۱۳۵
منشور فعالیت حسابرسی داخلی.....	۱۳۸
خدمات حسابرسی داخلی.....	۱۴۱
مفهوم استقلال در حسابرسی داخلی.....	۱۴۳
جزئیاتی بیشتر در خصوص استقلال.....	۱۴۶
مفهوم اخلاق و حسابرسی داخلی.....	۱۴۸
ویژگی‌های حسابرس داخلی.....	۱۵۱
آموزش و رشد حسابرسان داخلی.....	۱۵۴
برون‌سپاری فعالیت حسابرسی داخلی.....	۱۵۵
خلاصه فصل پنجم.....	۱۵۷
کلیدواژه‌های فصل پنجم.....	۱۵۸
پرسش‌های فصل پنجم.....	۱۵۸
منابع فصل پنجم.....	۱۵۹
فصل ششم: برنامه سالانه و برنامه‌ریزی کار حسابرسی داخلی.....	۱۶۱
مقدمه.....	۱۶۳
مفهوم برنامه‌ریزی در حسابرسی داخلی.....	۱۶۵
شناخت دقیق از کسب و کار شرکت.....	۱۶۶
تدوین برنامه سالانه حسابرسی داخلی با رویکرد مبتنی بر ریسک.....	۱۶۶
رتبه‌بندی ریسک‌ها.....	۱۷۱
تعیین واحد تحت حسابرسی.....	۱۷۳
نقشه راه اطمینان‌بخشی.....	۱۷۵
اطمینان‌بخشی ترکیبی.....	۱۷۶

۱۷۸.....	تخصیص منابع
۱۷۸.....	بودجهٔ حسابرسی داخلی
۱۸۰.....	تطابق مهارت‌ها و منابع در بودجهٔ حسابرسی داخلی
۱۸۱.....	برنامه‌ریزی انعطاف‌پذیر حسابرسی داخلی
۱۸۱.....	شکل برنامهٔ سالانهٔ حسابرسی داخلی
۱۸۲.....	اعلام و تصویب برنامهٔ حسابرسی داخلی
۱۸۳.....	خلاصهٔ بخش اول
۱۸۵.....	هدف از برنامه‌ریزی برای کار حسابرسی داخلی
۱۸۷.....	مشتری کار حسابرسی داخلی
۱۸۸.....	اهداف، معیارها و دامنهٔ حسابرسی داخلی
۱۸۹.....	الف) اهداف
۱۹۰.....	ب) معیارها
۱۹۱.....	ج) دامنه
۱۹۲.....	شناسایی و ارزیابی ریسک‌ها
۱۹۳.....	همراستایی کار حسابرسی داخلی با ریسک‌های کلیدی
۱۹۳.....	شناسایی ریسک‌های کلیدی
۱۹۵.....	توجه به ریسک تقلب
۱۹۵.....	روش انجام حسابرسی داخلی
۱۹۶.....	تهیهٔ نقشهٔ فرایند
۲۰۱.....	تحلیل داده‌ها
۲۰۳.....	تعیین منابع کار حسابرسی داخلی
۲۰۴.....	ارزیابی ریسک‌های حاکم بر کار حسابرسی داخلی
۲۰۵.....	تصویب برنامهٔ کار حسابرسی داخلی
۲۰۵.....	خلاصهٔ فصل ششم
۲۰۵.....	کلیدواژه‌های فصل ششم
۲۰۶.....	پرسش‌های فصل ششم
۲۰۷.....	پیوست ۱
۲۰۷.....	مقدمه
۲۰۸.....	هدف و مأموریت
۲۰۸.....	دامنهٔ عملیات
۲۰۸.....	انواع خدمات

۲۰۹.....	گزارشگری و انتقال نتایج.....
۲۱۲.....	نیروی کارشناسی لازم.....
۲۱۴.....	منابع فصل ششم.....
۲۱۵.....	فصل هفتم: اجرای حسابرسی داخلی.....
۲۱۷.....	مقدمه.....
۲۱۷.....	شواهد حسابرسی داخلی.....
۲۱۸.....	شواهد کافی و مناسب.....
۲۲۱.....	شواهد و مستندات مکتوب.....
۲۲۱.....	مشاهده عینی و شواهد فیزیکی.....
۲۲۲.....	مصاحبه.....
۲۲۶.....	تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده.....
۲۲۹.....	یافته‌های حسابرسی داخلی.....
۲۳۱.....	مصاحبه‌های پایانی.....
۲۳۲.....	کارایی در حسابرسی داخلی.....
۲۳۲.....	مدیریت و نظارت.....
۲۳۵.....	کاربرگ‌های حسابرسی داخلی.....
۲۳۷.....	خلاصه فصل هفتم.....
۲۳۸.....	کلیدواژه‌های فصل هفتم.....
۲۳۸.....	پرسش‌های فصل هفتم.....
۲۳۸.....	منابع فصل هفتم.....
۲۴۱.....	فصل هشتم: گزارشگری و انتقال نتایج.....
۲۴۳.....	مقدمه.....
۲۴۴.....	ذی‌نفعان اصلی خدمات حسابرسی داخلی و نیازهای آنان.....
۲۴۷.....	اطلاع‌رسانی و تأثیرگذاری.....
۲۴۷.....	تأثیرگذاری.....
۲۴۸.....	حسابرسان داخلی و تأثیرگذاری.....
۲۴۸.....	حل مسئله تضاد منافع.....
۲۴۹.....	اطلاع‌رسانی نتایج کار حسابرسی داخلی.....
۲۵۵.....	کیفیت گزارشگری یا مکاتبات مربوط به انتقال نتایج کار حسابرسی داخلی.....
۲۵۶.....	اطلاع‌رسانی صحیح.....

۲۵۶.....	اطلاع‌رسانی بی‌طرف.....
۲۵۶.....	اطلاع‌رسانی واضح یا روشن.....
۲۵۷.....	اطلاع‌رسانی مختصر.....
۲۵۸.....	اطلاع‌رسانی مفید.....
۲۵۸.....	اطلاع‌رسانی کامل.....
۲۵۸.....	اطلاع‌رسانی به‌موقع.....
۲۶۰.....	فرایند پیگیری.....
۲۶۱.....	مکاتبات مربوط به پذیرش ریسک توسط مدیریت.....
۲۶۲.....	خلاصه فصل هشتم.....
۲۶۳.....	کلیدواژه‌های فصل هشتم.....
۲۶۳.....	پرسش‌های فصل هشتم.....
۲۶۵.....	پیوست
۲۶۵.....	مفهوم تضاد.....
۲۶۵.....	مراحل تضاد.....
۲۶۶.....	مدیریت تضاد.....
۲۶۷.....	انتخاب رویکرد مدیریت تضاد.....
۲۶۸.....	گام‌هایی برای حل مسئله تضاد.....
۲۶۹.....	منابع فصل هشتم.....
ضمیمه الف: دستورالعمل راهبری شرکتی ناشران پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و	
۲۷۱.....	فرا بورس ایران (ویرایش چهارم).....
۲۷۱.....	فصل اول: تعاریف.....
۲۷۳.....	فصل دوم: اصول راهبری شرکتی.....
۲۷۴.....	فصل سوم: هیئت‌مدیره و مدیرعامل.....
۲۷۹.....	فصل چهارم: مجامع عمومی صاحبان سهام.....
۲۸۰.....	فصل پنجم: نحوه انتخاب اعضای هیئت‌مدیره و عضو مستقل هیئت‌مدیره.....
۲۸۱.....	فصل ششم: پاسخگویی و افشای اطلاعات.....
ضمیمه ب: دستورالعمل کنترل‌های داخلی ناشران پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و	
۲۸۳.....	فرا بورس ایران.....
۲۸۳.....	فصل اول: تعاریف.....

۲۸۴.....	فصل دوم: چارچوب کنترل‌های داخلی.....
۲۸۶.....	ارزیابی ریسک.....
ضمیمه ج: منشور فعالیت حسابرسی داخلی شرکت سهامی عام نمونه پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران.....	
۲۹۳.....	مأموریت و دامنه عملیات.....
۲۹۳.....	مأموریت و دامنه عملیات.....
۲۹۴.....	اختیارات.....
۲۹۴.....	مسئولیت‌ها.....
۲۹۶.....	پاسخگویی.....
۲۹۷.....	استانداردها و آیین رفتار حرفه‌ای حسابرسی داخلی.....
ضمیمه د: منشور فعالیت کمیته حسابرسی شرکت سهامی عام نمونه پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران.....	
۲۹۸.....	مقدمه.....
۲۹۸.....	تعاریف.....
۲۹۹.....	هدف.....
۲۹۹.....	اختیارات کمیته حسابرسی.....
۳۰۰.....	ترکیب و ویژگی‌های اعضای کمیته حسابرسی.....
۳۰۱.....	مسئولیت کمیته حسابرسی.....
۳۰۵.....	تشکیل جلسات.....
۳۰۶.....	فهرست منابع.....